

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

9. travnja 2024.*

„Tužba za poništenje – Odluka (EU) 2021/1117 – Protokol o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.) – Potpisivanje u ime Unije – Institucija nadležna za određivanje osobe ovlaštene za potpisivanje – Članak 13. stavak 2. UEU-a – Poštovanje svake institucije Unije ograničenja ovlasti koje su joj dodijeljene – Lojalna suradnja između institucija Unije – Članak 16. stavci 1. i 6. UEU-a – Ovlast Vijeća Europske unije da utvrđuje politike i oblikuje vanjsko djelovanje Unije – Članak 17. stavak 1. UEU-a – Ovlast Europske komisije da osigurava vanjsko predstavljanje Unije – Članak 218. UFEU-a”

U predmetu C-551/21,

povodom tužbe za poništenje na temelju članka 263. UFEU-a, podnesene 7. rujna 2021.,

Europska komisija, koju su zastupali A. Bouquet, B. Hofstätter, T. Ramopoulos i A. Stobiecka-Kuik, a zatim A. Bouquet, M. Bruti Liberati, B. Hofstätter i A. Stobiecka-Kuik, u svojstvu agenata,

tužitelj,

koju podupire:

Visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kojeg zastupaju L. Havas, F. Hoffmeister i S. Marquardt, u svojstvu agenata,

intervenijent,

protiv

Vijeća Europske unije, koje zastupaju A. Antoniadis, B. Driessen i F. Naert, u svojstvu agenata,

tuženika,

koje podupiru:

Češka Republika, koju su zastupali K. Najmanová, M. Smolek, O. Šváb i J. Vlácil, a zatim K. Najmanová, H. Pešková, M. Smolek, O. Šváb i J. Vlácil, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: engleski

Francuska Republika, koju su zastupali J.-L. Carré, A.-L. Desjonquères i B. Herbaut, a zatim A.-L. Desjonquères, B. Herbaut i B. Travard, u svojstvu agenata,

Mađarska, koju zastupaju M. Z. Fehér i K. Szíjjártó, u svojstvu agenata,

Kraljevina Nizozemska, koju su zastupali M. K. Bulterman i J. Langer, a zatim M. K. Bulterman, J. M. Hoogveld i J. Langer, u svojstvu agenata,

Portugalska Republika, koju zastupaju P. Barros da Costa, A. Pimenta i J. Ramos, u svojstvu agenata,

intervenijenti,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, C. Lycourgos (izvjestitelj), N. Piçarra i O. Spineanu-Matei, predsjednici vijeća, M. Ilešić, P. G. Xuereb, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, I. Ziemele i J. Passer, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: M. Longar, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 8. ožujka 2023.,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 13. srpnja 2023.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Europska komisija svojom tužbom zahtijeva poništenje članka 2. Odluke Vijeća (EU) 2021/1117 od 28. lipnja 2021. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.) (SL 2021., L 242, str. 3.) i određenja od strane Vijeća Europske unije putem njegova predsjednika stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje tog protokola.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

- 2 Člankom 2. stavkom 1. Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora od 23. svibnja 1969. (*Zbirka međunarodnih ugovora Ujedinjenih naroda*, sv. 1155., str. 331., u daljnjem tekstu: Bečka konvencija) propisuje se:

„U svrhe ove Konvencije:

[...]

(c) „punomoć” znači ispravu koju izdaje nadležni organ neke države i kojom se određuju jedna ili više osoba da zastupaju tu državu u pregovorima, prilikom usvajanja ili utvrđivanja vjerodostojnosti teksta nekog ugovora, da izraze pristanak te države da bude vezana ugovorom ili da izvrše bilo koji drugi čin koji se tiče tog ugovora;

[...]”

- 3 U skladu s člankom 7. stavkom 1. te konvencije:

„Smatra se da neka osoba zastupa državu glede usvajanja ili utvrđivanja vjerodostojnosti teksta ugovora ili glede izražavanja pristanka te države da bude vezana ugovorom:

(a) ako podnese odgovarajuću punomoć, [...]

[...]”

- 4 Članak 18. navedene konvencije predviđa:

„Država se mora suzdržati od čina koji bi osujetili predmet i svrhu ugovora:

(a) ako je potpisala ugovor ili razmijenila isprave koje čine ugovor uz rezervu ratifikacije, prihvata ili odobrenja, sve dok [jasno] ne očituje namjeru da ne postane stranka tog ugovora; ili

(b) ako je izrazila svoj pristanak da bude vezana ugovorom, u razdoblju prije stupanja ugovora na snagu i pod uvjetom da se to stupanje na snagu neopravdano ne odgodi.”

Pravo Unije

Ugovor o Europskoj uniji

- 5 Članak 13. stavak 2. UEU-a glasi:

„Svaka institucija djeluje u granicama ovlasti koje su joj dodijeljene u Ugovorima i u skladu s njima određenim postupcima, uvjetima i ciljevima. Institucije međusobno održavaju lojalnu suradnju.”

6 Člankom 16. UEU-a propisuje se:

„1. Vijeće zajedno s Europskim parlamentom izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. Ono obavlja funkcije utvrđivanja politika i koordinacije, kako je utvrđeno u Ugovorima.

[...]

6. Vijeće zasjeda u različitim sastavima [...]

Vijeće za opće poslove osigurava dosljednost u radu različitih sastava Vijeća. [...]

Vijeće za vanjske poslove na temelju strateških smjernica koje utvrđuje Europsko vijeće, oblikuje vanjsko djelovanje Unije i osigurava dosljednost djelovanja Unije.

7. Odbor stalnih predstavnika vlada država članica odgovoran je za pripremu rada Vijeća.

[...]

9. Dužnost predsjedanja sastavima Vijeća, osim kada je riječ o sastavu Vijeća za vanjske poslove, obnašaju predstavnici država članica u Vijeću na temelju ravnopravne rotacije [...]

7 Članak 17. stavak 1. UEU-a propisuje:

„Komisija promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative. Ona osigurava primjenu Ugovora i mjera koje na temelju njih donose institucije. Ona nadzire primjenu prava Unije pod kontrolom Suda Europske unije. Izvršava proračun i upravlja programima. Izvršava koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, kako je utvrđeno u Ugovorima. Osim u slučaju zajedničke vanjske i sigurnosne politike i u drugim slučajevima predviđenima u Ugovorima, ona osigurava vanjsko predstavljanje Unije. Pokreće godišnje i višegodišnje planiranje programa Unije radi ostvarivanja međuinstitucionalnih sporazuma.”

8 Članak 27. stavak 2. UEU-a glasi:

„Visoki predstavnik [Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku] predstavlja Uniju u pitanjima koja se odnose na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku. [...]

Ugovor o funkcioniranju Europske unije

9 Člankom 218. UFEU-a određuje se:

„1. Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe utvrđene u članku 207., pregovori o sporazumima između Unije i trećih zemalja ili međunarodnih organizacija i njihovo sklapanje provode se u skladu sa sljedećim postupkom.

2. Vijeće odobrava otvaranje pregovora, donosi pregovaračke smjernice, odobrava potpisivanje sporazuma i sklapa ih.

3. Komisija ili Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, kada se predviđeni sporazum odnosi isključivo ili poglavito na zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku, daje preporuke Vijeću koje donosi odluku kojom se odobrava otvaranje pregovora i kojom se,

ovisno o predmetu predviđenog sporazuma, imenuje pregovarač Unije ili voditelj pregovaračkog tima Unije.

4. Vijeće može pregovaraču uputiti smjernice i odrediti poseban odbor u savjetovanju s kojim se pregovori moraju voditi.

5. Vijeće na prijedlog pregovarača donosi odluku kojom se odobrava potpisivanje sporazuma i, prema potrebi, njegova privremena primjena prije stupanja na snagu.

6. Vijeće na prijedlog pregovarača donosi odluku o sklapanju sporazuma.

[...]”

Okolnosti spora

10 Vijeće je, na njezin prijedlog, ovlastilo Komisiju 22. listopada 2015. da u ime Europske unije otvori s Gabonskom Republikom pregovore o obnavljanju, za razdoblje 2021. – 2026., Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske unije.

11 Nakon tih pregovora pregovarači su 10. veljače 2021. parafirali novi Protokol o provedbi tog sporazuma (u daljnjem tekstu: Protokol).

12 Komisija je 19. svibnja 2021. podnijela Vijeću svoj prijedlog odluke o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni (2021. – 2026.) Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (COM(2021) 246 *final*).

13 Članak 2. odluke kako ju je predložila Komisija glasi kako slijedi:

„Glavno tajništvo Vijeća osobi koju odredi pregovarač Protokola izdaje punomoć za potpisivanje tog Protokola, podložno njegovu sklapanju”.

14 Vijeće je 28. lipnja 2021. donijelo Odluku (EU) 2021/1117. Ta odluka sadržava četiri članka, koji glase kako slijedi:

„Članak 1.

Odobrava se potpisivanje u ime Unije Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.) [...], podložno sklapanju navedenog Protokola.

Članak 2.

Predsjednik Vijeća ovlašćuje se da odredi jednu ili više osoba ovlaštenih za potpisivanje Protokola u ime Unije.

Članak 3.

Protokol se privremeno primjenjuje od datuma njegova potpisivanja do završetka postupaka potrebnih za njegovo stupanje na snagu.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.”

- 15 Tog istog 28. lipnja 2021. predsjednik Vijeća odredio je stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobu ovlaštenu za potpisivanje Protokola u ime Unije. Portugalska Republika bila je država članica koja je tada predsjedala rotirajućim predsjedništvom Vijeća.
- 16 Taj je stalni predstavnik 29. lipnja 2021. potpisao Protokol u ime Unije.
- 17 Komisija i države članice obaviještene su 30. lipnja 2021. dokumentom ST 10307/21 Glavnog tajništva Vijeća (u daljnjem tekstu: dokument ST 10307/21) o tom potpisivanju i privremenoj primjeni Protokola od 29. lipnja 2021.

Zahtjevi stranaka i postupak pred Sudom

- 18 Komisija od Suda zahtijeva da:
 - poništi članak 2. Odluke 2021/1117;
 - poništi određenje od strane Vijeća EU-a putem njegova predsjednika stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje tog protokola i
 - naloži Vijeću snošenje troškova.
- 19 Vijeće od Suda zahtijeva da:
 - odbaci tužbu kao nedopuštenu;
 - podredno, odbije tužbu kao neosnovanu;
 - Komisiji naloži snošenje troškova i
 - još podrednije, u slučaju da Sud poništi pobijane akte, odredi u skladu s člankom 264. drugim stavkom UFEU-a da se učinci tih akata moraju smatrati konačnima.
- 20 Odlukom od 26. siječnja 2022. predsjednik Suda dopustio je Češkoj Republici, Francuskoj Republici, Mađarskoj, Kraljevini Nizozemskoj i Portugalskoj Republici da interveniraju u potporu zahtjevima Vijeća.
- 21 Rješenjem od 3. ožujka 2022. predsjednik Suda dopustio je Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku (u daljnjem tekstu: Visoki predstavnik) da intervenira u potporu zahtjevima Komisije.
- 22 Naposljetku, valja istaknuti da Komisija u svojoj tužbi ističe, naglašavajući da to nije predmet tužbenog razloga istaknutog u prilog njezinoj tužbi, da je Vijeće počinilo pogrešku koja se tiče prava time što je Odluku 2021/1117 bez dodatnog pojašnjenja temeljilo na članku 43. UFEU-a. Prema Komisijinu mišljenju, Vijeće je kao pravnu osnovu te odluke trebalo navesti članak 43.

stavak 2. UFEU-a kako bi primjenjivi postupak odobrenja bio jasno određen. Međutim, budući da je Vijeće zatražilo suglasnost Europskog parlamenta za sklapanje Protokola, pogreška nije imala nikakve pravne posljedice. U tim okolnostima Komisija prepušta Sudu da ocijeni treba li tu pogrešku koja se tiče prava utvrditi putem *obiter dictum*.

O tužbi

Dopuštenost

Argumentacija stranaka

- 23 Vijeće tvrdi da je tužba nedopuštena.
- 24 Što se tiče, s jedne strane, zahtjeva za poništenje članka 2. Odluke 2021/1117, Vijeće, koje podupiru mađarska, nizozemska i portugalska vlada, podsjeća na to da je djelomično poništenje akta Unije moguće samo ako je element čije se poništenje traži odvojiv od ostatka tog akta. Taj zahtjev ne bi bio zadovoljen ako zatraženo djelomično poništenje može izmijeniti bit navedenog akta, što bi trebalo objektivno utvrditi.
- 25 Međutim, prema mišljenju te institucije i tih vlada, članak 2. Odluke 2021/1117 ne može se odvojiti od ostatka te odluke a da se ne izmijeni njezina bit. Budući da svaka odluka Vijeća kojom se odobrava potpisivanje međunarodnog sporazuma nužno sadržava odredbu kojom se utvrđuje način na koji će potpisnik biti određen, nepostojanje takve odredbe, koje proizlazi iz poništenja samo članka 2. Odluke 2021/1117, stvorilo bi pravnu prazninu koja je protivna predmetu i svrsi te odluke, koji se sastoje od potpisivanja i privremene primjene Protokola.
- 26 Što se tiče, s druge strane, zahtjeva za poništenje određenja stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji od strane Vijeća putem njegova predsjednika kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola, Vijeće, koje podupire mađarska vlada, ističe da sadržaj tužbe ne omogućuje precizno utvrđivanje predmeta te točke tužbenog zahtjeva, protivno zahtjevu jasnoće i preciznosti koji proizlazi iz članka 21. Statuta Suda Europske unije i članka 120. točke (c) Poslovnika Suda. Naime, Komisija ne spominje punomoć koju je predsjednik Vijeća 28. lipnja 2021. dao stalnom predstavniku Portugalske Republike pri Europskoj uniji radi potpisivanja Protokola u ime Unije. Vijeće dodaje da je dokument ST 10307/21, na koji se Komisija poziva u toj istoj tužbi, isključivo informativne naravi, tako da ne proizvodi nikakav pravni učinak i stoga ne može biti predmet tužbe za poništenje.
- 27 Naposljetku, Vijeće osporava dopuštenost tužbe u dijelu u kojem se njome neizravno kritizira materijalna pravna osnova odabrana za Odluku 2021/1117. Naime, Komisija je naglasila da ne namjerava istaknuti tužbeni razlog u tom pogledu jer ta pogreška nije imala nikakve pravne posljedice u ovom slučaju, pri čemu je prepustila ocjeni Suda pitanje treba li je ispraviti putem *obiter dictum*. Zbog tog nedostatka jasnoće Vijeće nije sigurno je li potrebna obrana u vezi s tim. Takvo podnošenje tužbe stoga ne bi bilo u skladu sa zahtjevima pravne sigurnosti i dobrog sudovanja, iz kojih proizlazi to da tužba mora biti dovoljno jasna i precizna kako bi protivna stranka mogla pripremiti svoju obranu, a Sud donijeti odluku.
- 28 Komisija, koju podupire Visoki predstavnik, smatra da je tužba dopuštena.

Ocjena Suda

- 29 Kao prvo, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, djelomično poništenje akta Unije moguće je samo u mjeri u kojoj su elementi čije se poništenje traži odvojivi od ostatka akta. Tom uvjetu nije udovoljeno ako bi posljedica djelomičnog poništenja akta bila izmjena njegove biti. Provjera odvojivosti pobijanih odredbi pretpostavlja ispitivanje dosega tih odredaba kako bi se moglo procijeniti bi li se njihovim poništenjem promijenili smisao i bit pobijanog akta (presude od 16. srpnja 2015., Komisija/Vijeće, C-425/13, EU:C:2015:483, t. 94. i od 22. studenoga 2022., Komisija/Vijeće (Pristupanje Ženevskom aktu), C-24/20, EU:C:2022:911, t. 47.).
- 30 Pitanje bi li djelomično poništenje izmijenilo bit pobijanog akta predstavlja objektivan, a ne subjektivan kriterij vezan uz političku volju institucije koja je donijela taj akt (presuda od 22. studenoga 2022., Komisija/Vijeće (Pristupanje Ženevskom aktu), C-24/20, EU:C:2022:911, t. 48. i navedena sudska praksa).
- 31 U ovom slučaju valja utvrditi da, kao što to proizlazi iz samog njihova teksta, prva tri članka Odluke 2021/1117 imaju, svaki, različit doseg.
- 32 Naime, u članku 1. te odluke Vijeće odobrava potpisivanje Protokola i u njezinu članku 3. određuje da se on primjenjuje privremeno. Člankom 2. navedene odluke, na koji se odnosi ova tužba, Vijeće ovlašćuje svojeg predsjednika da odredi jednu ili više osoba ovlaštenih za potpisivanje Protokola u ime Unije.
- 33 Članci 1. i 3. Odluke 2021/1117 tako izražavaju odluku Vijeća da odobri, u pogledu njegova sadržaja, Protokol o kojem je pregovarala Komisija i da naloži njegovu privremenu primjenu, dok se člankom 2. te odluke određuje tijelo zaduženo za određivanje potpisnika tog protokola. Kao što je to nezavisna odvjetnica istaknula u točkama 34. do 37. svojeg mišljenja, pitanje određivanja potpisnika ne utječe na odluku Vijeća da odobri sadržaj Protokola i naloži njegovu privremenu primjenu. Osim toga, i utvrđivanje osobe ovlaštene za određivanje potpisnika i njezino naknadno određivanje samog potpisnika mogu se donijeti u zasebnim aktima a da to objektivno ne mijenja bit ili smisao članka 1. ili članka 3. Odluke 2021/1117.
- 34 Što se tiče članka 4. te odluke, njime se samo predviđa datum njezina stupanja na snagu.
- 35 Iz toga slijedi da je članak 2. Odluke 2021/1117 odvojiv od ostatka te odluke i može zasebno biti predmet tužbe za poništenje.
- 36 Kao drugo, imenovanje stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji od strane Vijeća kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola predstavlja akt Vijeća u smislu članka 263. prvog stavka UFEU-a, koji stoga u skladu s drugim stavkom tog članka može biti predmet tužbe Komisije. Slijedom toga, suprotno onomu što tvrdi Vijeće, koje u tom pogledu podupire mađarska vlada, dio zahtjeva za poništenje tog određenja je dopušten.
- 37 To utvrđenje nije dovedeno u pitanje argumentom Vijeća prema kojem Komisija nije, sa stupnjem jasnoće i preciznosti koji se zahtijeva člankom 21. Statuta Suda Europske unije i člankom 120. točkom (c) Poslovnika, navela predmet tog dijela tužbenog zahtjeva s obzirom na to da se u svojoj tužbi kojom se pokreće postupak nije pozvala na punomoć koju je predsjednik Vijeća 28. lipnja 2021. dao stalnom predstavniku Portugalske Republike pri Europskoj uniji. Naime, među strankama nije sporno da je Glavno tajništvo Vijeća tu punomoć, koja nije objavljena,

prosljedilo samo Gabonskoj Republici, dok je Komisija 30. lipnja 2021. bila adresat samo dokumenta ST 10307/21, u kojem je navedeno da je Protokol dan prije potpisao stalni predstavnik Portugalske Republike pri Europskoj uniji.

- 38 Osim toga, iako je primjerak punomoći konačno dostavljen Komisiji u okviru ovog spora u prilogu odgovoru na tužbu Vijeća, Komisija je u svojoj replici pojasnila da se dio tužbenog zahtjeva kojim se traži poništenje određenja od strane Vijeća, posredstvom njegova predsjednika, stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje protokola odnosi na tu punomoć.
- 39 U tim okolnostima, Komisija je u potpunosti poštovala zahtjeve jasnoće i preciznosti koji proizlaze iz članka 21. Statuta Suda Europske unije i članka 120. točke (c) Poslovnika, kada je u svojoj tužbi navela da je određivanje stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola sastavni dio predmeta njezine tužbe za poništenje te se u tom pogledu pozvala samo na dokument koji joj je s tim u vezi bio upućen, pri čemu je u svojoj replici nakon što je Vijeće dostavilo punomoć dala pojašnjenje o kojem je riječ u prethodnoj točki.
- 40 Kao treće, što se tiče prigovora nedopuštenosti tužbe u dijelu u kojem se odnosi na pravnu osnovu Odluke 2021/1117, treba ga odbiti kao bespredmetan. Naime, kao što je to Komisija naglasila u svojoj tužbi, njezin prijedlog da se u presudu Suda uključi *obiter dictum* u pogledu te pravne osnove nije obuhvaćen tužbenim razlozima njezine tužbe, s obzirom na to da je ta institucija u toj istoj tužbi navela da spomenuta pogreška u ovom slučaju nije imala nikakve pravne posljedice.
- 41 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da je tužba dopuštena.

Meritum

- 42 U prilog svojoj tužbi Komisija ističe dva tužbena razloga, pri čemu je svaki podijeljen na dva dijela. Prvi tužbeni razlog se temelji na povredi članka 17. stavka 1. UEU-a, u vezi s, u njegovu prvom dijelu, člankom 13. stavcima 1. i 2. UEU-a, a u drugom dijelu u vezi s člankom 4. stavkom 3. UEU-a. Drugi tužbeni razlog temelji se, u prvom dijelu, na povredi članaka 296. i 297. UFEU-a, a u drugom dijelu na povredi članka 13. stavka 2. UEU-a.
- 43 Najprije valja ispitati prvi dio prvog tužbenog razloga, koji se temelji na povredi članka 17. stavka 1. UEU-a u vezi s člankom 13. stavcima 1. i 2. UEU-a.

Argumentacija stranaka

- 44 Komisija, koju podupire Visoki predstavnik, ističe da joj članak 17. stavak 1. UEU-a dodjeljuje ovlast da sama osigurava vanjsko predstavljanje Unije u područjima koja nisu obuhvaćena zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom (ZVSP). Ta ovlast uključuje, među ostalim, potpisivanje međunarodnih sporazuma u ime Unije ili određivanje potpisnika takvih sporazuma u njezino ime. Stoga je Vijeće aktima na koje se odnosi ova tužba povrijedilo navedenu ovlast jer je povrijedilo institucionalnu ravnotežu uspostavljenu Ugovorima, čije je poštovanje propisano člankom 13. stavcima 1. i 2. UEU-a.
- 45 U tom pogledu valja razlikovati unutarnji proces odlučivanja Unije, koji je doveo do toga da Vijeće odobri potpisivanje međunarodnog sporazuma o kojem je pregovarala Komisija, od samog potpisivanja tog sporazuma. Potpisivanje predstavlja čin vanjskog predstavljanja u smislu

članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a, u skladu s međunarodnim običajnim pravom koje se odražava u Bečkoj konvenciji. Stoga je na Komisiji da odredi osobu zaduženu za potpisivanje navedenog sporazuma.

- 46 Ta podjela nadležnosti između Vijeća i Komisije potkrijepljena je člankom 218. stavkom 5. UFEU-a, koji ovlašćuje Vijeće da odobri potpisivanje sporazuma, ali ne i da odredi potpisnika.
- 47 Stoga ne postoji nikakav sukob između članka 17. stavka 1. UEU-a i članka 218. stavka 5. UFEU-a, s obzirom na to da druga od tih odredbi ne odstupa od prve.
- 48 Ovlašćivanjem stalnog predstavnika države članice koja predsjedava Vijećem da potpiše Protokol u ime Unije, Vijeće bi postupalo kao da ono samo, njegovo rotirajuće predsjedništvo i njegovo Glavno tajništvo i dalje osiguravaju vanjsko predstavljanje Unije. Međutim, od stupanja na snagu UEU-a i UFEU-a, koji proizlaze iz Ugovora iz Lisabona, to više ne bi bio slučaj.
- 49 Naime, nestanak rotirajućeg predsjedništva Vijeća kod vanjskog predstavljanja Unije jedna je od glavnih novosti Ugovora iz Lisabona u području vanjskih odnosa. Cilj te izmjene bio je povećati međunarodnu vidljivost i prepoznavanje Unije, osiguravajući da predstavnici trećih zemalja više ne budu izloženi promjenama u vanjskom predstavljanju Unije koje proizlaze iz rotacije predsjedništva Vijeća među državama članicama i da ne budu u kontaktu s predstavnicima država članica pri Uniji, nego s njezinim predstavnicima koje su odredili Visoki predstavnik u području ZVSP-a i Komisija u svim drugim područjima vanjskih odnosa Unije.
- 50 Akti Vijeća na koje se odnosi ova tužba dio su prakse kojom se poriče ta izmjena uvedena Ugovorom iz Lisabona. Ta je praksa stoga nezakonita a da činjenica da je još uvijek provodi Glavno tajništvo Vijeća i Ured za ugovore i sporazume koji mu pomaže nema utjecaja u tom smislu.
- 51 Članak 2. Odluke 2021/1117 i određenje stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao potpisnika Protokola u ime Unije trebalo bi stoga poništiti. Međutim, učinke Protokola trebalo bi održati na snazi.
- 52 Vijeće zahtijeva da se prvi dio prvog tužbenog razloga odbije.
- 53 Ta institucija, koju podupiru češka, francuska, mađarska, nizozemska i portugalska vlada, smatra da ova tužba predstavlja pokušaj da se zadire u njezine ovlasti u pogledu potpisivanja i, prema tome, sklapanja međunarodnih sporazuma u ime Unije, kako su navedene u UEU-u i UFEU-u i koje je ona desetljećima izvršavala.
- 54 U tom pogledu Vijeće primjećuje da mu u izvršavanju nadležnosti koja mu je dodijeljena za odobravanje potpisivanja i sklapanje takvih sporazuma pomaže njegovo Glavno tajništvo koje u tu svrhu ima na raspolaganju Ured za ugovore i sporazume, čiji zadaci uključuju, među ostalim, organizaciju potpisivanja međunarodnih sporazuma.
- 55 Punomoć koju je taj ured pripremio za predsjednika Vijeća temelji se na ocjeni različitih elemenata, među kojima su protokolarna razina predstavnika kojeg je odredila dotična treća zemlja, politička važnost sporazuma i okvir unutar kojeg se organizira svečanost potpisivanja.

- 56 Određivanje osobe ili osoba ovlaštenih za potpisivanje međunarodnog sporazuma u ime Unije jest produljenje i sastavni dio izvršavanja ovlasti Vijeća, koja mu je dodijeljena člankom 218. stavkom 5. UFEU-a, da „odobr[i] potpisivanje”. S obzirom na tu odredbu, članak 17. stavak 1. šesta rečenica UEU-a nije relevantan za potpisivanje međunarodnih sporazuma. Cilj takvog potpisivanja ne bi samo imao za cilj priopćavanje stajališta Unije, već bi stvorio pravne učinke u međunarodnom pravu, tako da ne može potpasti samo pod „vanjsko predstavljanje Unije”.
- 57 Sve faze od odluke kojom se odobrava potpisivanje do samog potpisivanja čine pravnu i postupovnu cjelinu koja ulazi u nadležnost Vijeća na temelju članka 16. stavka 1. UEU-a, koja se posebno izražava u članku 218. stavku 5. UFEU-a. Budući da potpisivanje međunarodnog sporazuma proizvodi pravne učinke, trebalo bi ga smatrati sastavnim dijelom definicije politika Unije.
- 58 Vijeće i vlade koje ga podupiru također naglašavaju da su ovlasti u vezi s međunarodnim sporazumima koje su autori Ugovorâ povjerili instituciji uvijek izričito dodijeljene. U nedostatku izričitog navoda u članku 218. stavku 5. UFEU-a kojim bi se ograničila ovlast Vijeća u području potpisivanja, autori Ugovorâ uspostavili su institucionalnu ravnotežu koja Komisiji ne omogućuje da na temelju članka 17. stavka 1. UEU-a zahtijeva nadležnost za određivanje potpisnika.
- 59 Činjenica da se osoba određena punomoći smatra „predstavnikom” u smislu međunarodnog običajnog prava kodificiranog Bečkom konvencijom ne može značiti, osim ako se zanemari doseg članka 16. stavka 1. UEU-a i članka 218. stavka 5. UFEU-a, da potpis te osobe potpada pod „vanjsko predstavljanje Unije” u smislu članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a. Čak i pod pretpostavkom da bi potpisivanje međunarodnog sporazuma moglo biti, apstraktno, akt vanjskog predstavljanja, ostaje činjenica da je članak 218. stavak 5. UFEU-a dio „drugih slučajeva predviđenih u Ugovorima” iz članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a i da je stoga izuzet od ovlasti Komisije da osigura vanjsko predstavljanje Unije kada se radi o organizaciji potpisivanja međunarodnog sporazuma.
- 60 Iako priznaju da UEU i UEZ koji su bili na snazi prije Ugovora iz Lisabona nisu sadržavali odredbu istovjetnu šestoj rečenici članka 17. stavka 1. UEU-a, Vijeće i vlade koje ga podupiru primjećuju da ti prethodni ugovori, kojima su Komisiji već dodijeljene određene ovlasti vanjskog predstavljanja, njoj ipak ne daju nikakvu nadležnost za potpisivanje međunarodnih sporazuma. Isto vrijedi i u okviru UEU-a i UFEU-a. Jednako tako, činjenica da su Ugovorom iz Lisabona ovlasti vanjskog predstavljanja rotirajućeg predsjedništva Vijeća prebačene na Visokog predstavnika nije izmijenila ovlast Vijeća, koja sada proizlazi iz članka 218. stavka 5. UFEU-a, da odredi potpisnike međunarodnih sporazuma. Ugovorom iz Lisabona stoga nisu uvedene izmjene na koje se Komisija poziva u pogledu potpisivanja takvih sporazuma, s obzirom na to da su tekstualne razlike koje postoje između prethodnih odredbi i članka 218. stavka 5. UFEU-a isključivo redakcijske naravi.

Ocjena Suda

- 61 Najprije valja podsjetiti na to da su Ugovori uveli sustav podjele nadležnosti između različitih institucija Unije, koji svakoj instituciji dodjeljuje njezinu ulogu u institucionalnoj strukturi Unije i ostvarenju zadataka koji su joj dodijeljeni (presude od 22. svibnja 1990., Parlament/Vijeće, C-70/88, EU:C:1990:217, t. 21. i od 25. listopada 2017., Komisija/Vijeće (CMR-15), C-687/15, EU:C:2017:803, t. 40.).

- 62 Članak 13. stavak 2. UEU-a propisuje da svaka institucija Unije djeluje u granicama koje su joj dodijeljene u Ugovorima i u skladu s njima određenim postupcima, uvjetima i ciljevima. Potonja odredba odraz je načela institucionalne ravnoteže koje obilježava institucionalnu strukturu Unije, a koje podrazumijeva da svaka institucija izvršava svoje ovlasti uz poštovanje ovlasti drugih institucija (presude od 14. travnja 2015., Vijeće/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, t. 64. i od 22. studenoga 2022., Komisija/Vijeće (Pristupanje Ženevskom aktu), C-24/20, EU:C:2022:911, t. 83.).
- 63 Osim toga, člankom 13. stavkom 2. UEU-a određuje se da institucije Unije međusobno održavaju lojalnu suradnju.
- 64 U ovom slučaju, ovlasti Vijeća relevantne za ispitivanje prvog dijela prvog tužbenog razloga osobito uključuju onu iz članka 16. stavka 1. druge rečenice UEU-a, kojom se toj instituciji dodjeljuju funkcije „utvrđivanja politika i koordinacije, kako je utvrđeno u Ugovorima” i one predviđene u članku 16. stavku 6. trećem podstavku UEU-a, prema kojem Vijeće za vanjske poslove „na temelju strateških smjernica koje utvrđuje Europsko vijeće, oblikuje vanjsko djelovanje Unije i osigurava dosljednost djelovanja Unije”.
- 65 Komisijine ovlasti u svrhu tog istog ispitivanja navedene su u prvoj, petoj i šestoj rečenici članka 17. stavka 1. UEU-a. Te rečenice predviđaju, redom, da Komisija „promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative”, „izvršava koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, kako je utvrđeno u Ugovorima” i „osigurava vanjsko predstavljanje Unije”, uz iznimku, u pogledu potonje nadležnosti, ZVSP-a, i „u drugim slučajevima predviđenima u Ugovorima”.
- 66 U skladu s tom podjelom nadležnosti i kao što to uostalom potvrđuje članak 218. stavci 2. i 5. UFEU-a, na Vijeću je da na prijedlog pregovarača odobri potpisivanje međunarodnog sporazuma u ime Unije. Naime, odluka koja se odnosi na to treba li potpisati sporazum o kojem je pregovarala Komisija s trećom zemljom podrazumijeva ocjenu, uz poštovanje strateških smjernica Europskog vijeća kao i načela i ciljeva vanjskog djelovanja Unije, interesa Unije u okviru odnosa s tom trećom zemljom te arbitriranje između različitih interesa koje ti odnosi obuhvaćaju. Prema tome, ta je odluka dio akata kojima se utvrđuju politike Unije te oblikuje njezino vanjsko djelovanje, u smislu članka 16. stavka 1. druge rečenice i članka 16. stavka 6. trećeg podstavka UEU-a (vidjeti u tom smislu presudu od 28. srpnja 2016., Vijeće/Komisija, C-660/13, EU:C:2016:616, t. 39. i 40.).
- 67 Međutim, odluka kojom se odobrava potpisivanje međunarodnog sporazuma ne uključuje kasniji akt koji se sastoji od samog potpisivanja tog sporazuma. Naime, taj potpis nakon odobrenja mora biti stavljen kada su poduzeti svi potrebni koraci u tu svrhu, osobito u odnosu na dotičnu treću zemlju. Ti koraci uključuju izdavanje punomoći za određivanje osobe ili osoba ovlaštenih za potpisivanje sporazuma u ime Unije.
- 68 Kako bi se odredilo koja je institucija u pravu Unije nadležna za određivanje potpisnika međunarodnog sporazuma, trebalo bi se osloniti na glavno obilježje takvog određivanja, koje se sastoji od ovlaštenja jedne ili više osoba da djeluju u ime Unije u odnosu na dotičnu treću zemlju.
- 69 U tom pogledu valja istaknuti, s jedne strane, da to određivanje ne zahtijeva ocjenu koja proizlazi iz „utvrđivanja politika” Unije ili funkcija „koordinacije” ili njezina „oblik[ovanje] vanjskog djelovanja”, u smislu članka 16. stavaka 1. i 6. UEU-a. Točno je da do njega dolazi nakon odluke

Vijeća o odobrenju potpisivanja sporazuma, ali nije dio političke procjene na kojoj se temelji takva odluka, na temelju koje je ta institucija pristala na pravne učinke koji će nastati potpisivanjem prema relevantnim pravilima međunarodnog prava.

- 70 U tom pogledu valja primijetiti da će, neovisno o osobi koja je na temelju pravila prava Unije određena kao potpisnik, pravni učinci potpisivanja, među kojima je i obveza, navedena u članku 18. Bečke konvencije, suzdržati se od čina koji bi osujetili predmet i svrhu ugovora, biti jednaki i obvezivati Uniju kao subjekt međunarodnog prava.
- 71 S druge strane, kad je riječ o pitanju je li određivanje potpisnika akt koji „osigurava vanjsko predstavljanje Unije” u smislu članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a, valja istaknuti da, u skladu s njegovim uobičajenim značenjem, pravni pojam „predstavljanje” podrazumijeva poduzimanje radnje u ime subjekta prema trećima, pri čemu takvo poduzimanje radnje može biti, kao što je to istaknula nezavisna odvjetnica u točki 50. svojeg mišljenja, očitovanje volje tog subjekta prema trećima.
- 72 Međutim, stavljanjem od strane osobe određene u tu svrhu potpisa na međunarodni sporazum u ime Unije izražava se upravo očitovanje volje Unije, kako ju je definiralo Vijeće, u odnosu na treću zemlju s kojom se pregovaralo o tom sporazumu.
- 73 Tekstom članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a, prema kojem Komisija „osigurava vanjsko predstavljanje Unije”, nastoji se utvrditi da se tom odredbom Komisiji dodjeljuje ovlast da izvan ZVSP-a i osim ako Ugovori u tom pogledu propisuju drukčiju podjelu nadležnosti, poduzme svaku radnju kojim se, slijedom odluke Vijeća kojom se odobrava potpisivanje međunarodnog sporazuma u ime Unije, osigurava to potpisivanje.
- 74 To doslovno tumačenje članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a u skladu je s međunarodnim običajnim pravom.
- 75 U tom pogledu, što se tiče potpisivanja međunarodnih sporazuma, iz međunarodnog običajnog prava, kako je kodificirano posebice u članku 2. stavku 1. točki (c) i članku 7. stavku 1. točki (a) Bečke konvencije, proizlazi da se za svaku osobu određenu u dokumentu koji je izdalo nadležno tijelo države ili nadležno tijelo međunarodne organizacije radi izvršenja akta potpisivanja mora smatrati, na temelju te punomoći, da predstavlja tu državu ili tu međunarodnu organizaciju.
- 76 Potpisivanje međunarodnog sporazuma u ime Unije od strane takve osobe, s gledišta pravila međunarodnog običajnog prava, spada u njezino „predstavljanje”.
- 77 Stoga, s obzirom na članak 17. stavak 1. šestu rečenicu UEU-a, valja smatrati da koraci potrebni u svrhu potpisivanja međunarodnog sporazuma nakon što je to potpisivanje odobrilo Vijeće, uključujući postupak određivanja potpisnika, izvan ZVSP-a, ulaze u nadležnost Komisije da „osigurava vanjsko predstavljanje Unije”, osim ako UEU-om ili UFEU-om nadležnost za organiziranje tog potpisivanja nije dodijeljena drugoj instituciji Unije. Potonja rezerva, koja se odražava u izrazu „drugi slučajevi predviđeni Ugovorima”, predstavlja, kao što je to istaknula nezavisna odvjetnica u točki 72. svojeg mišljenja i kao što to proizlazi iz samog teksta članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a, iznimku od nadležnosti Komisije iz te odredbe.
- 78 Vijeće i vlade koje ga podupiru tvrde da je članak 218. UFEU-a, kojim se predviđa opće primjenjiv jedinstven postupak za pregovore, potpisivanje i sklapanje međunarodnih sporazuma za čije je sklapanje nadležna Unija (vidjeti u tom smislu presudu od 2. rujna 2021., Komisija/Vijeće

(Sporazum s Armenijom), C-180/20, EU:C:2021:658, t. 27. i navedenu sudsku praksu), čiji se stavak 5. odnosi na odobrenje potpisivanja tih sporazuma, u pogledu tog potpisivanja obuhvaćen „drugim slučajevima predviđenima Ugovorima” iz članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a.

- 79 Međutim, valja istaknuti da, za razliku od članka 218. stavka 3. UFEU-a, koji, što se tiče pregovora o međunarodnim sporazumima, Vijeću dodjeljuje nadležnost ne samo za odobravanje otvaranja pregovora nego i za određivanje pregovarača ili voditelja pregovaračkog tima Unije, članak 218. stavak 5. UFEU-a spominje nadležnost Vijeća za odobravanje potpisivanja i privremene primjene međunarodnog sporazuma, a ne nadležnost za određivanje njegova potpisnika. Stoga, kao što je to istaknula nezavisna odvjetnica u točkama 82. do 84. svojeg mišljenja, potonja odredba ne sadržava odstupanje od članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a.
- 80 Iako se postupak pregovaranja, potpisivanja i sklapanja međunarodnih sporazuma predviđen člankom 218. UFEU-a u cijelosti može smatrati, kao što to napominju Vijeće i vlade koje ga podupiru, „cjelinom”, ostaje činjenica da tijekom svake faze tog postupka utvrđene u tom članku svaka institucija mora, osim kad je riječ o izričito predviđenim iznimkama, izvršavati svoje ovlasti kako su dodijeljene Ugovorima, i to u skladu s načelom institucionalne ravnoteže navedenim u točki 62. ove presude. Međutim, što se tiče određivanja potpisnika međunarodnog sporazuma, članak 218. stavak 5. UFEU-a u korist Vijeća ne predviđa iznimku od nadležnosti koju Komisija ima na temelju članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a.
- 81 Iz toga slijedi da je, u slučaju kada je Vijeće odobrilo potpisivanje međunarodnog sporazuma koji, kao u ovom slučaju, nije obuhvaćen ZVSP-om ili „drugim slučajevima predviđenima Ugovorima”, na Komisiji da na temelju članka 17. stavka 1. šeste rečenice UEU-a osigura samo potpisivanje tog sporazuma.
- 82 To utvrđenje nije dovedeno u pitanje činjenicom da je Vijeće nastavilo, nakon stupanja na snagu UEU-a i UFEU-a, određivati potpisnike međunarodnih sporazuma i redovito birati kao potpisnika stalnog predstavnika pri Uniji države članice koja obnaša dužnost rotirajućeg predsjedanja Vijećem. Naime, čak ni ustaljena praksa ne može izmijeniti pravila Ugovorâ kojih su se institucije dužne pridržavati (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2017., Komisija/Vijeće (CMR-15), C-687/15, EU:C:2017:803, t. 42. i navedenu sudsku praksu).
- 83 Naposljetku valja istaknuti da, u skladu s člankom 17. stavkom 1. prvom rečenicom UEU-a, Komisija izvršava svoju nadležnost koja se odnosi na potpisivanje međunarodnih sporazuma u općem interesu Unije. Osim toga, ona je dužna poštovati obvezu lojalne suradnje iz članka 13. stavka 2. UEU-a. Stoga je na toj instituciji osobito da osigura da, jednom kada Vijeće donese odluku kojom se odobrava potpisivanje sporazuma, do tog potpisivanja dođe u najkraćem mogućem roku, i to u uvjetima koji primjereno odražavaju važnost tog sporazuma. Osim toga, u slučaju bitne promjene okolnosti koja nastane nakon donošenja odluke kojom se odobrava potpisivanje, na Komisiji je da se savjetuje s Vijećem kako bi ono, ovisno o slučaju, u okviru izvršavanja svojih ovlasti utvrđenih u članku 16. stavcima 1. i 6. UEU-a kao i u članku 218. UFEU-a, moglo izvesti posljedice iz te bitne promjene okolnosti prije nego što se potpis stavi.
- 84 S obzirom na sve prethodno navedeno, prvi dio prvog tužbenog razloga treba prihvatiti.
- 85 Stoga valja poništiti članak 2. Odluke 2021/1117 kao i određenje, na temelju te odredbe, stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola a da pritom nije potrebno ispitati drugi dio prvog tužbenog razloga ni drugi tužbeni razlog.

Održavanje na snazi učinaka poništenih akata

- 86 U skladu s člankom 264. drugim stavkom UFEU-a, Sud, ako to smatra potrebnim, navodi koji se učinci akta koji je proglasio ništavim smatraju konačnima.
- 87 Tu ovlast valja primijeniti zbog pravne sigurnosti, osobito ako poništenje akta Unije donesenog u okviru postupka pregovaranja, potpisivanja i sklapanja međunarodnog sporazuma može dovesti u pitanje Unijino sudjelovanje u tom sporazumu ili njegovu provedbu, čak i ako Unijina nadležnost u tom pogledu ne pobuđuje sumnje (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2017., Komisija/Vijeće (Revidirani Lisabonski sporazum), C-389/15, EU:C:2017:798, t. 81. i navedenu sudsku praksu).
- 88 Poništenje članka 2. Odluke 2021/1117 i određenja, na temelju te odredbe, osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola bez održavanja na snazi njegovih učinaka imalo bi za posljedicu dovođenje u pitanje potpisivanja Protokola u ime Unije, do kojeg je došlo 29. lipnja 2021., iako nadležnost Unije da potpisivanjem u njezino ime pristane na pravne učinke iz, među ostalim, članka 18. Bečke konvencije kao i na privremenu primjenu Protokola, nije dovedena u pitanje te unatoč tomu što je volja Unije za izražavanjem tog pristanka, osim toga, nedvojbeno jer je Vijeće u članku 1. Odluke 2021/1117 odobrilo potpisivanje Protokola. Iako je, u svakom slučaju, to odobrenje dano podložno sklapanju Protokola, ipak valja utvrditi da je do tog sklapanja došlo, kao što to proizlazi iz donošenja Odluke Vijeća (EU) 2022/2066 od 21. veljače 2022. o sklapanju, u ime Europske unije, Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.) (SL 2022., L 277, str. 103.) kojom je Unija odobrila Protokol.
- 89 Stoga, kako bi se očuvala pravna sigurnost, valja odlučiti da su učinci članka 2. Odluke 2021/1117 i određenja, na temelju te odredbe, stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola konačni.

Troškovi

- 90 U skladu s člankom 138. stavkom 1. Poslovnika, svakoj stranci koja ne uspije u postupku nalaže se snošenje troškova ako je postavljen takav zahtjev. Budući da je Komisija postavila zahtjev da se Vijeću naloži snošenje troškova i da ono nije uspjelo u postupku, treba mu naložiti da, osim vlastitih, snosi i Komisijine troškove.
- 91 U skladu s člankom 140. stavkom 1. tog poslovnika, Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Kraljevina Nizozemska i Portugalska Republika snose vlastite troškove.
- 92 U skladu s člankom 140. stavkom 3. navedenog poslovnika, Visoki predstavnik također snosi vlastite troškove.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Poništava se članak 2. Odluke Vijeća (EU) 2021/1117 od 28. lipnja 2021. o potpisivanju, u ime Europske unije, i privremenoj primjeni Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.).**

- 2. Poništava se određenje, na temelju članka 2. Odluke 2021/1117, stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.).**
- 3. Učinci članka 2. Odluke 2021/1117 i određenja, na temelju te odredbe, stalnog predstavnika Portugalske Republike pri Europskoj uniji kao osobe ovlaštene za potpisivanje Protokola o provedbi uz Sporazum o partnerstvu u području ribarstva između Gabonske Republike i Europske zajednice (2021. – 2026.) su konačni.**
- 4. Vijeće Europske unije snosi vlastite troškove i troškove Europske komisije.**
- 5. Češka Republika, Francuska Republika, Mađarska, Kraljevina Nizozemska, Portugalska Republika i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku snose vlastite troškove.**

Potpisi